

**Majandus- ja kommunikatsiooniministri 14. juuni 2011. a määruse nr 44
„Nõuded numbri liikuvuse tagamiseks sideettevõtja vahetamisel“
muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega muudetakse majandus- ja kommunikatsiooniministri 14. juuni 2011. a määrust nr 44 „Nõuded numbri liikuvuse tagamiseks sideettevõtja vahetamisel“¹ (RT I, 05.10.2021, 5) (edaspidi *määrus* või *kehtiv määrus*). Määrus kehtestatakse elektroonilise side seaduse (ESS) § 89 lõike 6 alusel.

Numbriliikuvuse nõue tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik², artiklist 106 ja numbriliikuvuse tagamine on riigi ülesanne.

Eelnõu eesmärk on muuta numbri teisaldamine kiiremaks, mis suurendaks konkurentsi sideettevõtjate vahel ning looks sideturul eeldused pakkuda soodsamaid sidehindu.

Ettepanek on muuta määrust selliselt, et **mobiiltelefoninumbri** teisaldamine toimub senise 4–6 tööpäeva asemel **1–2 tööpäevaga** ning **telefoninumbri ja teenusnumbri** teisaldamine senise 4–12 tööpäeva asemel **2–4 tööpäevaga**. Muudatus jõustuks 1. märtsil 2027, kuna numbriliikuvuse menetlus toimub numbri broneerimise andmekogu³ (edaspidi *NBA*) vahendusel ning eeldab uue NBA loomist, sest praegune NBA on oma elukaare lõpus.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) statistika⁴ kohaselt algatati 2024. aastal 147 355 mobiiltelefoninumbri liikumine ning katkestati 75 601 mobiiltelefoninumbri liikumine, mis tähendab, et reaalselt liikus 71 754 mobiiltelefoninumbrit.

2024. aastal liikus 3690 telefoninumbrit ja katkestati 1041 numbri liikumine.

Suur katkestuste arv on tingitud eelkõige sellest, et kliendi senine sideteenusepakkuja on teinud talle parema pakkumise.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi sideturgude talituse peaspetsialist Liisi Moks (liisi.moks@justdigi.ee). Eelnõule on teinud õigusliku ekspertiisi Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse nõunik Markus Ühtigi (markus.yhtigi@justdigi.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Määruse eelnõul ei ole seost Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

¹ [Nõuded numbri liikuvuse tagamiseks sideettevõtja vahetamisel.](#)

² [ELT L 321, 17.12.2018, lk 36–214.](#)

³ [Numbri broneerimise andmekogu põhimäärus.](#)

⁴ [Numbriliikuvus | Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.](#)

Peaministri 12. augusti 2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“⁵ § 2 järgi kuulub telekommunikatsiooni valdkond justiits- ja digiministri vastutusvaldkonda. ESS-is sätestatud volitusnormide alusel annab määrusi, muudab neid ja tunnistab kehtetuks valdkonna eest vastutav minister, seega muudab majandus- ja kommunikatsiooniministri määrust justiits- ja digiminister.

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36–214).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse määrust selliselt, et mobiiltelefoninumbri teisaldamine toimuks 1–2 tööpäevaga ja telefoninumbri teisaldamine 2–4 tööpäevaga.

Numbri teisaldamine toimub Eestis NBA vahendusel, selle andmekoguga on liidestatud sideettevõtjate asjakohased infosüsteemid.

Praegu toimub numbriga teisaldamine lihtsustatult nii:

- klient esitab numbriga säilitamise avalduse uuele sideteenusepakkujale (vastuvõtjaoperaator), kes edastab selle NBA vahendusel⁶ kliendi senisele sideteenusepakkujale (doonoroperaator);
- senine sideteenusepakkuja vaatab avalduse läbi ja NBA vahendusel kinnitab selle või lükkab tagasi;
- pärast kinnituse saamist edastab uus sideteenusepakkuja NBA vahendusel kliendi senisele sideteenusepakkujale numbriga teisaldamise tähtaja;
- senine sideteenusepakkuja kinnitab NBA vahendusel numbriga teisaldamise tähtaja;
- kokkulepitud tähtjal (öösel kell kolm) liigub NBA-s kliendi number sideteenuse senise pakkuja juurest uue pakkuja juurde.

Eelnõuga muudetakse numbriga teisaldamine veelgi kiiremaks ja lihtsamaks, vähendades vastuvõtjaoperaatori ja doonoroperaatori teavituste/kinnituste arvu. Uue korra järgi saadab vastuvõtjaoperaator koos teisaldamise taotlusega kohe ka plaanitava teisaldamise tähtaja ning kui doonoroperaator taotluse kinnitab, võib protsess kohe käivituda ning eraldi teisaldamise kuupäeva määramise ja kinnitamise protseduuri pole vaja.

Uue korra järgi toimuks numbriga teisaldamine nii:

- klient esitab numbriga säilitamise avalduse uuele sideteenusepakkujale, kes edastab NBA vahendusel kliendi senisele sideteenusepakkujale numbriga teisaldamise taotluse ja teisaldamise tähtaja;
- senine sideteenusepakkuja vaatab avalduse läbi ning kinnitab NBA vahendusel teisaldamise taotluse ja kuupäeva või lükkab need tagasi;
- kokkulepitud tähtjal (öösel kell kolm) liigub NBA-s kliendi number sideteenuse senise pakkuja juurest uue pakkuja juurde.

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 koosneb kaheksast punktist, punktidega 1–7 kiirendatakse numbriga teisaldamist.

⁵ [Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad](#).

⁶ „NBA vahendusel“ tähendab, et sideettevõtja toimetab oma infosüsteemis ja sealt liigub info NBA-sse või NBA teavitab sideettevõtja infosüsteemi vahendusel teist sideettevõtjat.

Eelnõu § 1 punkt 1. Uue numbri teisalduskorra järgi saadab vastuvõtjaoperaator (kliendi uus sideteenusepakkuja) doonoroperaatorile (kliendi senine sideteenusepakkuja) koos **mobiiltelefoninumbri** teisaldamise taotlusega ka teisaldamise plaanitava tähtaja, seetõttu seotakse **määruse § 3 lõiked 1 ja 3** üheks lõikeks ning määruse § 3 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks (eelnõu § 1 punkt 4).

Uue korra järgi peab vastuvõtjaoperaator pärast kliendilt avalduse saamist esitama **ühe töötunni** (kehtivas määruses ühe tööpäeva) **jooksul** doonoroperaatorile teisaldamise taotluse⁷ ja teatama doonoroperaatorile numbri teisaldamise tähtaja, mis ei või mobiiltelefoniteenuse puhul olla pikem kui **üks tööpäev** (kehtivas määruses ei tohi olla lühem kui kaks tööpäeva ega pikem kui kolm tööpäeva). Seega edastatakse doonoroperaatorile korraga teavitust nii selle kohta, et tema klient soovib minna vastuvõtjaoperaatori juurde, kui ka selle kohta, millal võiks kliendi number doonoroperaatori juurest vastuvõtjaoperaatori juurde liikuda.

Taotluse ja teavituse saatmise tähtaja lühendamine ühelt tööpäevalt ühele tunnile toob kasu nii kliendile kui ka vastuvõtjaoperaatorile, kuna mõlemad on huvitatud kiirest üleminekust, seega on oluline, et kliendi taotlus ja teisaldamise tähtaeg saaksid kiiresti doonoroperaatorile teatavaks. Oluline on siin rõhutada, et teavitamistähtaja arvestamisel lähtutakse töötunnist ehk ajast, mis jääb tööpäeva sisse. Kui vastuvõtjaoperaator saab kliendi avalduse tööpäeval kell 17.00, kuid tema töölepingu järgi on tööpäev 9.00–17.00, siis algab ühe tunni arvestus järgmisel tööpäeval kell 9.00.

Numbri teisaldamise tähtaega lühendatakse ühe tööpäevani, kuna selle aja sisse peab arvestama ka uue füüsilise SIM-kaardi jõudmise kliendini, mis enamasti võtab 24 tundi. TTJA andmetel moodustavad e-SIM-kaardid 2,9% kõigist praegu kasutusel olevatest SIM-kaartidest. Seega kasutatakse mobiiltelefonides enamasti füüsilisi SIM-kaarte. Üks põhjus, miks Eestis ei ole e-SIM-kaardid laialdaselt kasutusel, on see, et mobiil-ID toimib vaid füüsilise SIM-kaardiga.

Samas jäetakse alles norm, mille järgi võib kokkuleppel kliendiga olla numbri teisaldamise aeg pikem, näiteks juhul, kui klient esitab teisaldamise taotluse kuu keskel, kuid soovib vastuvõtjaoperaatoriga liituda järgmise kuu alguses.

Eelnõu § 1 punkt 2. Selle punktiga täiendatakse määruse § 3 lõikega 1¹, mis sisaldab kehtiva määruse § 3 lõikeid 1 ja 4. Selle järgi saadab vastuvõtjaoperaator doonoroperaatorile koos teisaldamise taotlusega ka **telefoninumbri või teenusnumbri** teisaldamise plaanitava tähtaja. Seetõttu tunnistatakse määruse § 3 lõige 4 kehtetuks (eelnõu § 1 punkt 4).

Uue korra järgi peab vastuvõtjaoperaator pärast kliendilt avalduse saamist esitama **ühe töötunni** (kehtivas määruses ühe tööpäeva) **jooksul** doonoroperaatorile teisaldamise taotluse ja teatama doonoroperaatorile telefoninumbri või teenusnumbri teisaldamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui üks (kehtivas määruses kaks) tööpäeva ja pikem kui kaks (kehtivas määruses viis) tööpäeva.

Taotluse ja teavituse saatmise tähtaja lühendamine ühelt tööpäevalt ühele tunnile toob kasu nii kliendile kui ka vastuvõtjaoperaatorile, kuna mõlemad on huvitatud kiirest üleminekust, seega on oluline, et kliendi taotlus ja teisaldamise tähtaeg saaksid kiiresti doonoroperaatorile teatavaks. Oluline on siin rõhutada, et teavitamistähtaja arvestamisel lähtutakse töötunnist ehk ajast, mis jääb tööpäeva sisse.

⁷ Siinjuures on oluline rõhutada, et nimetatud vastuvõtjaoperaatori taotlus/teavitust liigub infosüsteemide vahendusel, see tähendab vastuvõtjaoperaator edastab taotluse/teate oma infosüsteemist NBA-le ja NBA edastab selle doonoroperaatori infosüsteemi.

Telefoninumbri liikumiseks peab sideettevõtja saatma kliendi juurde tehniku, kes teeb seal telefoniteenuse vahetamiseks vajalikud tehnilised toimingud. Seega tuleb telefoninumbri liikumisel arvestada ka tehniku ajagraafikuga.

Samas jäetakse alles norm, mille järgi võib kokkuleppel kliendiga olla numbri teisaldamise aeg pikem, näiteks juhul, kui klient esitab teisaldamise taotluse kuu keskel, kuid soovib vastuvõtjaoperaatoriga liituda järgmise kuu alguses.

Eelnõu § 1 punkt 3. Numbriteisalduse uue korra järgi vähendatakse vastuvõtjaoperaatori ja doonoroperaatori teavituste/kinnituste arvu, mistõttu seotakse **määruse § 3 lõiked 2 ja 5** üheks lõikeks ning tunnistatakse määruse § 3 lõige 5 kehtetuks (eelnõu § 1 punkt 4).

Uue korra kohaselt peab doonoroperaator **viie töötunni** (kehtivas määruhes ühe tööpäeva) **jooksul** kinnitama vastuvõtjaoperaatorile numbri liikumise võimalikkust (§ 3 uued lõiked 1 ja 1¹) ning kinnitama numbri teisaldamise kuupäeva.

Selle viie tunni jooksul kontrollib doonoroperaator, kas kliendi numbrit saab liigutada või mitte ehk kas kliendil on piiravaid lepinguid (näiteks tähtajaline leping, mis sõlmiti kliendiga sideteenuse soodushinna pakkumiseks). Nimetatud viie tunni jooksul võtab doonoroperaator kliendiga ühendust ja selgitab talle, mida numbri liikumine teise teenusepakkuja juurde kliendile kaasa toob.

Oluline on siin rõhutada, et teavitamistähtaja arvestamisel lähtutakse töötundidest ehk ajast, mis jääb tööpäeva sisse. Kui doonoroperaator saab vastuvõtjaoperaatorilt teavituse tööpäeval kell 17.00 ja doonoroperaatori töölepingu järgi on tema tööpäev 9.00–17.00, siis algab viie tunni arvestus järgmisel tööpäeval kell 9.00.

Eelnõu § 1 punkt 5. Selle punktiga viiakse **määruse § 3 lõiked 10 ja 11** vastavusse eelnõu § 1 punktidega 3 ja 4. Kuna määruse § 3 lõigete 2 ja 5 sisu tõsteti lõikesse 2, siis muudetakse sama paragrahvi lõigetes 10 ja 11 olevat viidet lõikele 5, asendades selle viitega lõikele 2.

Eelnõu § 1 punkt 6. Selle punktiga viiakse **määruse § 4 lõige 2** vastavusse eelnõu § 1 punktides 1–3 sätestatud muudatustega. Uue korra kohaselt peab doonoroperaator viie töötunni (kehtivas määruhes ühe tööpäeva) jooksul saatma vastuvõtjaoperaatorile numbri teisaldamise taotluse (§ 3 uued lõiked 1 ja 1¹) tagasilükkamise põhjuse, kui kliendi numbri teisaldamine ei ole võimalik.

Eelnõu § 1 punkt 7. Selle punktiga muudetakse **määruse § 4 lõigetes 3 ja 4** sätestatud tähtaega. Uue korra kohaselt lühendatakse taotluse tagasilükkamise põhjenduse aktseptimise või aktseptimata jätmise ning kliendile teisaldamisavalduse tagasilükkamise kohta teavituse saatmise tähtaega ühelt päevalt ühele töötunnile. Oluline on siin rõhutada, et teavitamistähtaja arvestamisel lähtutakse töötunnist ehk ajast, mis jääb tööpäeva sisse.

Eelnõu muudatuse tulemusena lüheneb mobiiltelefoninumbri teisaldamise aeg 4–6 tööpäevalt 1–2 tööpäevani ning telefoninumbri või teenusnumbri teisaldamise aeg 4–12 tööpäevalt 2–4 tööpäevani.

Eelnõu § 1 punkt 8. Selle punkti kohaselt muudetakse kehtiva määruhes lisas sätestatud numbriteisaldusprotsessi ja viiakse see kooskõlla eelnõu punktides 1–7 tehtud muudatustega.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruhes muudatuse jõustumine.

Määruhes muudatus jõustub 1. märtsil 2027, kuna numbriteisalduseks eelnõus sätestatud tähtaegade muutmine eeldab uue NBA loomist. Praegune NBA on oma elukaare lõpus ega vasta

nüüdisaegse andmekogu nõuetele. Selle iga uus muudatus võib tähendada, et andmekogu lakkab toimimast ning siis ei oleks Eestis võimalik ka numbriliikuvus.

NBA asutati ja võeti kasutusele 1. oktoobril 2005. Selle andmekogu eesmärk on tagada elektroonilise side seaduses ette nähtud numeratsiooni haldamise, numbrite broneerimise ja numbriliikuvuse nõuete täitmine.

Seetõttu on TTJA-l plaanis kuulutada 2025. a teises kvartalis välja hange uue NBA loomiseks. Uus NBA valmib 1. märtsiks 2027.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36–214).

4. Määruse mõjud

Eelnõuga kavandatavatel muudatustel ei ole demograafilist mõju ega mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, samuti mõju elu- ja looduskeskkonnale ega regionaalarengule. Nimetatuid mõjusid ei esine, kuna numbri teisaldamine (liikumine) ühe sideettevõtja juurest teise juurde ei mõjuta ülalnimetatut.

Sotsiaalne mõju

Määruse eelnõul on sotsiaalne mõju. Numbriteisalduse tähtaegade lühendamine avaldab klientidele positiivset mõju, kuna neil avaneb võimalus liikuda veelgi kiiremini ühe teenuseosutaja juurest teise juurde, selleks et valida endale kõige sobivam ja soodsam sideteenus.

Majanduslik mõju

Kiirem numbriteisaldus tugevdab konkurentsi telefoni- ja mobiiltelefoniteenust osutavate sideettevõtjate vahel, kuna kliendi enda juures hoidmiseks tuleb pakkuda talle soodsamat ja kvaliteetsemat sideteenust.

Numbriteisalduse tähtaegade lühendamine toob kaasa vajaduse luua uus NBA, mille sideettevõtjad peavad liidestama oma infosüsteemiga, kuna number liigub sideettevõtjate infosüsteemi ja NBA vahendusel ehk sideettevõtja toimetab oma infosüsteemis ja sealt liigub info NBA-sse või teavitab NBA sideettevõtja infosüsteemi vahendusel sideettevõtjat.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Numbriteisalduse tähtaegade lühendamine toob kaasa vajaduse luua uus NBA. Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse (KEMIT) ja TTJA hinnangul kestab uue NBA arendamine umbes 22 kuud. Arendustegevus algab 2025. aasta teises kvartalis ja lõpeb 2026. aasta detsembris.

NBA arenduse eeldatav maksumus KEMIT-i ja TTJA hinnangul:

- arendustööd 500 000 eurot (2025–2026);
- arendustöödeks vajalik ajutine lisatööjõud 110 000 eurot aastas (2025–2026);
- majanduskulud 15 000–20 000 eurot aastas.

Eelpooltoodud arenduskulude ja sellega kaasnevate ajutiste tööjõulude katteks taotleb TTJA lisavahendid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valdkondlikust digipöörde eelarvest.

Eeldatavad majanduskulude ehk täiendavate hoolduskulude katteks taotletakse vahendeid RES protsessi käigus.

6. Määruse jõustumine

Määruse muudatus jõustub 1. märtsil 2027, kuna numbriteisalduse tähtaegade muutmine eeldab uue NBA loomist ja selleks ajaks andmekogu ka valmib.

7. Määruse eelnõu koostöölastamine

Määruse eelnõu esitatakse koostöölastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule (ITL).